

מתייחסים אליהן האנשים כפי שגור להם. לעיתים הן "המיליונריות משארם", ולעיתים הן המפונות הרעשניות. אלה שאי אפשר לסמוך עליהן, כי הן זרוקות המורגלות בחוסר-מעש.

למצוא עבודה

קבועה

דווקא החודשים האחרונים בשארם היקשו עליהן את ההשתלבות בעיר הסואנת. החודשים האחרונים היו קסומים לחלוטין. עבודה כבר כמעט שלא היתה. תוכנית לעתיד לא תוכננה. הימים עברו בעצלתיים. ללא מחשבות על יום המחר.

ואו, בבת-אחת הן החליטו לארוז את עצמן ולהיפרד מן המקום. הפרידה היתה קשה. אי-אפשר היה לעשות אותה ב"שליבים". חברת ההובלה הובילה עבורן רק את הדברים ההכרחיים. את שאר חפציהן השאירו לבדואים. "לקחנו איתנו רק דברים שהיינו קשורות אליהן במיין-חד".

כיום הן חיות על כספי הפיצויים, פרט לשולי. שולי לא קיבלה פיצויים, כי בימי מפסדי-יוויד היתה עדיין חיילת, והיא נאבקה עם החיים מדי יום ביומו. הן התחילו לעבוד במיסעדה בשייח' מאניס, שבה ראי מעין שארם קטנה. אולם תוך ימים ספורים הוברר להן כי כדי לחיות בצורה סבירה בעיר עליהן למצוא לעצמן עבודה מסודרת וקבועה.

ורדה, המבוגרת שבחבורה, מודעת ל"עובדה שעליה למצוא לעצמה מיסגרת. היא אינה רוצה לעבוד בעבודות מזדמנות ולחיות מן היד אל הפה. כרגע

קיבלה פיצויים, וחבלה את ימיה בראיונות עם מעסיקים אפשריים. למטה מימין: ורדה מבלה בכפר הבדואי שבו נהגו הבנות לטייל מדי שבת. הן יצרו יחסי-חברות חמים עם הנשים הבדואיות.

ורדה ושול החיים באופירה קסמו לוורדה והיא נשארה שם עד לפינוי. כיום היא חיה מכספי הפיצויים, שולי, אשר הגיעה לאופירה בעודה חיילת לא

השער הנגיף

היא אינה מסוגלת ללמוד בצורה אינטנסיבית, אולם חושבת על המשך לימודים. יעל מצאה דרך שונה להעסיק את עצמה. כשחיתה בשארם הכירה שני צלמים, שהנציחו את הנופים הדרומיים בתצלומים מהיפים ויעל לקחה על עצמה את הדאגה להפצת הצלומים אלה. מדי פעם, כשהיא שוקעת בהרהורים, היא מקיפה עצמה באלבומים הענקיים המכילים תצלומים אלה. וכאילו היא נמצאת לשעה קלה בררם.

חקלאות

ותירות

ת-לאביב לא נראית להן כיישוב של קבע, אלא אם ימצא עיסוק שיהיה מספיק מעניין וכדאי, שימשוך אותן להישאר בה.

את הדירות שבהן הן מתגוררות הן מצאו עוד לפני שנפרדו סופית מאפירה. המעבר היה קשה והן שכרו את הדירות הראשונות שמצאו. הימים הדברים נראים קצת אחרת, בעיקר לשולי, שלה אין כסף ותעסוקה וגוסף לכך היא מתגוררת עם שני שותפים שאותם לא הכירה לפני שהצטרפה לדירתם.

רשימות ארוכות של הצעות עבודה שהועתקו מן העיתונים פזורות על ה"שולחן, והן נושא השיחה העיקרי בפגישותיהן. לאף אחת מהן אין הכשרה לעבודה מסוימת, ואף אחת מהן אינה רוצה לשמש כמזכירה או כספקיה בבנק. הן מבינות שאופירה היתה פרשה ומנית ואילו תל-אביב עלולה להיות עניין של קבע, ולכן הן מחפשות עיסוק מעניין.

נקודת-אור היותה עבורן הידיעה בדבר תוכנית להתיישבות חדשה. אבי פרחן, ממפוני ימית, מצא רצועת חוף ליד עזה, שדבריו ניתנת ליישוב. למקום אין עדיין שם. אולם פרחן הצליח להלהיב כבר 50 איש מעוניינים להתיישב שם. מפוני ימית ואופירה מחפשים מקום חדש. כמעט לכולם קשה להיקלט בערים הי

חצי שנה אחרי שהשתקעה שם הגיעה למקום אחותה הצעירה, יעל. "חזרתי מטיוול ארוך באמריקה", מספרת יעל בשקט, "וקצת היה לי קשה להשתלב שוב בחיים הירושלמיים." גם היא נכבשה בקסם הדרומי ונשארה במקום. בנוח מישפחת ורשאי היו בטוחות בתחילה שבשלב כלשהו יחזרו לירושלים, עיר הולדתן, אולם הקשר עם העיר נותק. "עזבנו את ירושלים כשהיינו יותר צעירי"

"תל-אביב היא ג'ונגל!" אומרות פליטות אופירה, המנסות להשתלב בחברה בעיר

רות, ולא נשארו בקשרים הדוקים עם החברה שם.

המעבר לתל-אביב היה קשה גם עבור אותם שנחשבו לעירוניים לכל דבר. "כאן בתל-אביב", מתלחשת כל הארבע, "אתה צריך להיות קשוח. בתל-אביב אין חשיבות למוסר-עבודה. כאן אתה נשפט לפי בגדיך, ועליך לדעת להתחכם בכל שיחה כדי שיבחינו בך.

"הדברים שאנחנו עוברות כאן ממש מפחידים", מנסה שולי לפרט, "בשארם לא היתה חשיבות לבגדים. לא היינו צריכות להתעסק עם גברים כדי להשיג עבודה, ויכולנו להתנהג כפי שבאמת הרגשנו." החיפוש המתמיד אחרי עבודה משגע אותן. אין להן תעסוקה קבועה. הן מתגלגלות מעבודת מלצריות אחת לשנייה.

דבר נוסף המקשה עליהן את החיים הוא יחס האנשים אליהן. לטענתן

צריכים לשנות אוריה, לצאת לעבודה, למצוא חברים חדשים. "מאז הגעתי לתל-אביב", מתלהטת שולי, "אני כל הזמן עצבנית. החיים כאן הם אינטנסיביים מאוד. כל היום צמודים לרדיו ולטלוויזיה." שארם היתה אורח-חיים. ניקוי-ראש מתמיד עבור המתגוררים שם. בשארם חיו האנשים בגלל המקום. הם אומנם לא עשו הרבה, אבל ההרגשה היתה כאילו עשו כל שרק אפשר. "זה היה כאילו שעשינו המון דברים", מסבירה ציונה, והשאר מהנהנות ראשיהן בהסכמה.

הקשרים בין ארבע הבנות התהדקו מאז הפך הפינוי לוודאות. בחודשים הראשונים לשהותן בשארם השתנתה צורת חייהן. צורת הבילוי השתנתה. אנשים הידקו קשרים והיו עסוקים בהנצחת הרגעים האחרונים. כשפנו עברו כמעט כל הרווקים שביניהם לתל-אביב. הסיבה למעבר היתה שונה מזו שבגללה הגיעו לאופירה. לדרום הקסום הם באו בגלל המקום. לתל-אביב עברו המסונים בגלל האפשרויות הרבות של העיר הגדולה. ומייד שקעו בטרידת של חיפוש מתמיד אחרי עבודה הצורך בכספים רבים כדי לחיות.

"צריך לדעת

להתחכם"

ררדה ורשאי בת ה-27 היתה הראי שונה מבין הארבע שהגיעה לשארם אל-שייח'. ב-1977 היא ירדה לדרום עם חברה כדי לעשות חיים במשך שלושה חודשים. המקום כבש את ליבה, והיא נשבעה לחזור כשחסיים את לימודיה באוניברסיטה. שנה אחר-כך חזרה למקום ומייד נתקבלה עליידי ועדת-האיכלוס כתושבת. "התחלתי לעבוד כמלצרית ב"מלון, אולם העבודה היתה מישנית", היא מספרת בקול חרישי.

ורדה שופעת החיות שוקעת בעצבות. החיים בשארם התנהלו על מי מנחות. רוב היום ישבו התושבים על תוף-הים והיו עסוקים בגלישה ובטיולים ארוכים.

הן מלאות בטענות כלפי תל-אביב. תל-אביב היא ג'ונגל, הן טוענות, שבה שופטים את האדם לפי היציגותו ולא טורחים לפתח עימו שיחה כדי לתהות על טענתו ובכל זאת, הן באו הנה כדי לנסות להתחיל את חייהן מחדש. ארבע צעירות שוכו לחוות את החלום הישראלי. הן חיו בגן-עדן על פני אדמות, באופירה ועלו משם צפונה, לעיר הגדולה, תל-אביב.

ורדה ויעל ורשאי, ציונה זקן ושולי קיננו עיבון את שארם בסערת הפינוי ובאו מייד לתל-אביב. "אני לא בוכה יותר", מספרת ורדה, הרצינית שברביעייה, "אבל המשבר בשיאור, החדש הראשון אחרי המעבר היה קל. היתה הרגשה של חופש ארוך. פתאום היה זמן להיפגש עם כל החברים הישנים ולשבת בנחת עם המיש-פחה." מנסה ורדה להסביר. "היום הגיע הזמן להיכנס למיסגרת. עכשיו מורגש המשבר, כי אנחנו לא מוצאות עבודה, ולכן גם לא מוצאות חברה."

להנציח

רגעים אחרונים

למפוני שארם יש חברים. חברים הם מפוני שארם אחרים. כדי לצאת מן המשבר ולדחות את הכאב העמום הם